

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia 01 grudnia 2008 roku

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-0724-11824a(1)/08/JD

Handwritten signature and stamp: "K. M..."
"REKORDYANIA 77"
"Marszałek Senatu RP"
"3.12."
"3074"

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynieło dn. 2.12.08.

nr 7000 podpis Borusewicz

Pan

Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 6 listopada 2008 roku (sygn. BPS/DSK-043-984/08) przekazującego oświadczenie złożone przez Senatora RP Pana Jana Dobrzyńskiego podczas 20. posiedzenia Senatu RP w dniu 30 października 2008 roku w sprawie *przejawów nietolerancji na tle rasowym i narodowościowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Problematykę ochrony prawnej osób innych ras i narodowości regulują przepisy *Kodeksu karnego* zawarte w rozdziale XVI „Przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne” – art. 118 (eksterminacja) i w art. 119 (przemoc i groźba bezprawna) oraz w rozdziale XXXII „Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu” – art. 256 (propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu) i w art. 257 (znieważenie grupy osób lub osoby). Policja, obok wykonywania obowiązków w zakresie ustalania i ścigania sprawców powyższych przestępstw, określanych jako „przestępstwa z nienawiści”, prowadzi bieżące rozpoznanie organizacji i grup o charakterze rasistowskim i neonazistowskim. Ponadto, funkcjonariusze Policji monitorują Internet oraz przestrzeń życia publicznego pod kątem działalności tego typu organizacji i grup.

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne dotyczące wskazanych przestępstw.

Przestępstwa stwierdzone według wybranych artykułów <i>Kodeksu karnego</i>											
Art. <i>kk</i>	1998*	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	01-10-2008
118	7	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0
119	1	9	9	5	8	3	6	16	12	10	4
256	3	12	28	11	8	14	14	18	47	82	69
257	4	20	16	17	17	17	22	34	35	33	41
Ogółem	15	44	53	34	34	34	42	68	94	125	114

* dane za 1998 rok tylko według nowego *Kodeksu karnego* obowiązującego od 1 września 1998 roku

Policyjne dane statystyczne prezentują również liczbę cudzoziemców pokrzywdzonych we wszystkich kategoriach przestępstw. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat występuje w tym zakresie wyraźna tendencja spadkowa. W 1998 roku było to 7141 obywateli innych państw, w kolejnych latach liczba ta zmniejszała się (kolejne lata – 6 424, 6 079, 4 811, 4 456, 4 272, 4 290, 4 056, 2 936, 2 161). W pierwszych trzech kwartałach 2008 roku wyniosła 1 123. Porównując rok 1998 do roku 2007, należy zauważyć spadek liczby pokrzywdzonych cudzoziemców o 330%.

Zdecydowanie największą grupę pokrzywdzonych stanowią obywatele Niemiec, których w omawianej statystyce jest kilkakrotnie więcej niż obywateli Wielkiej Brytanii, Ukrainy, Francji, Holandii, czy też państw skandynawskich.

Pragnę podkreślić, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji od wielu lat podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania zjawiskom rasizmu, ksenofobii i dyskryminacji na tle etnicznym. Od listopada 2004 roku w strukturze MSWiA funkcjonuje Zespół Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii, do którego głównych zadań należy:

1. prowadzenie spraw w zakresie monitorowania rasizmu, dyskryminacji na tle etnicznym i ksenofobii oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie tym zjawiskom;
2. prowadzenie bazy danych o zjawiskach rasizmu, dyskryminacji na tle etnicznym i ksenofobii;
3. opracowanie i wdrożenie we współpracy z innymi urzędami administracji rządowej systemu gromadzenia i analizowania danych społeczno-demograficznych w celu monitorowania zjawisk rasizmu, dyskryminacji na tle etnicznym i ksenofobii;
4. opracowywanie, a następnie aktualizowanie materiałów dydaktycznych dla Policji, Straży Granicznej i organów rządowej administracji zespolonej w województwie, kształtujących postawy antyrasistowskie oraz zwalczających rasizm, dyskryminację na tle etnicznym, ksenofobię i nietolerancję;
5. prowadzenie analiz i sporządzanie raportów na temat występujących w Polsce zjawisk rasizmu, dyskryminacji na tle etnicznym i ksenofobii;
6. podejmowanie – w zakresie realizacji zasady równego traktowania osób bez względu na pochodzenie etniczne – działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;
7. inicjowanie i wdrażanie programów oraz strategii na rzecz przeciwdziałania i zwalczania rasizmu, dyskryminacji na tle etnicznej oraz ksenofobii.

Ponadto, od 2004 roku MSWiA realizuje *Krajowy Program Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Związanej z Nimi Nietolerancji*, w ramach którego opracowywane i wdrażane są programy szkoleniowe dla Policji z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji, a także organizowane są szkolenia uwrażliwiające dla przedstawicieli administracji rządowej.

Kierując się szczególną troską o przestrzeganie praw człowieka przez Policję i w Policji, w listopadzie 2007 roku na poziomie centralnym (Komendy Głównej Policji), regionalnym (komend wojewódzkich Policji) oraz w szkołach Policji zostali powołani etatowi pełnomocnicy ds. ochrony praw człowieka, których zadaniem jest m. in. upowszechnianie i propagowanie wśród policjantów problematyki ochrony praw człowieka oraz monitorowanie wszelkich zdarzeń o charakterze dyskryminacyjnym. Ponadto, w komendach wojewódzkich Policji opracowano plany działań antidyskryminacyjnych, które obejmują szereg inicjatyw o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym.

Problematyka tzw. „przestępstw z nienawiści” pozostaje także w zainteresowaniu instytucji europejskich, takich jak Agencja Praw Podstawowych UE czy Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (Office for Democratic Institutions and Human Rights – ODIHR) z siedzibą w Warszawie.

Polska Policja w każdym roku przygotowuje wkład do raportu dla Agencji Praw Podstawowych UE na temat stanu zagrożenia omawianą przestępczością w Polsce (*raport Raxen*), który obejmuje przede wszystkim statystykę tego typu przestępstw wraz z krótkim opisem poszczególnych czynów oraz przedsięwzięcia podejmowane przez Policję w celu ich zwalczania.

Natomiast druga ze wskazanych instytucji – ODIHR, we współpracy z policyjnymi ekspertami z sześciu krajów należących do OBWE, stworzyła program szkoleniowy dla funkcjonariuszy ochrony porządku prawnego, którego tematem jest zwalczanie przestępstw na tle nienawiści.

W listopadzie 2006 roku MSWiA przystąpiło do zainicjowanego przez OBWE-ODIHR *Programu zwalczania przestępstw na tle nienawiści dla funkcjonariuszy ochrony porządku publicznego* w celu upowszechniania i kształtowania postaw antidyskryminacyjnych wśród przedstawicieli Policji oraz poszerzenia ich wiedzy z zakresu zwalczania przestępstw o charakterze

rasistowskim, ksenofobicznym i dyskryminacyjnym. Program koordynowany jest przez MSWiA i wdrażany we współpracy z Policją. Jednocześnie w zakresie ww. problematyki MSWiA współpracuje z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Program składa się z czterech głównych elementów:

1. szkolenie funkcjonariuszy policji w dziedzinie wszelkich aspektów przestępstw na tle nienawiści: interwencji, prowadzenia postępowań przygotowawczych, pozyskiwania i udostępniania informacji oraz współpracy z prokuraturą,
2. opracowywanie strategii mających na celu zwalczanie przestępstw na tle nienawiści w oparciu o czynne przywództwo policji i inicjatywy społeczne,
3. opracowywanie skutecznej procedury pozyskiwania i rozpowszechniania danych dotyczących przestępstw na tle nienawiści,
4. szkolenie prokuratorów w dziedzinie wykorzystywania pozyskanego materiału w celu ustalenia, czy doszło do przestępstwa.

Program ten stanowi istotny element w pracach nad udoskonalaniem szkolenia polskich policjantów, pełniących zarówno służbę prewencyjną, jak i kryminalną. Ważnym przedsięwzięciem z tym związanym było seminarium szkoleniowe dla policjantów pt. „Policyjne forum przeciwko dyskryminacji”, które odbyło się w dniach 1-3 października 2008 roku w Szkole Policji w Słupsku. Zorganizowano je w porozumieniu z MSWiA, Zespołem ds. Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii MSWiA, ODIHR oraz Helsińską Fundacją Praw Człowieka. Wzięli w nim udział Pełnomocnicy ds. Ochrony Praw Człowieka reprezentujący Komendanta Głównego Policji, Komendantów Wojewódzkich i Stołecznego Policji oraz Szkoły Policji, przedstawiciele szkół realizujący problematykę praw człowieka i prawną oraz przedstawiciele MSWiA, ODIHR, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, organizacji mniejszości narodowych oraz Kampanii Przeciwko Homofobii.

Założeniem seminarium było przygotowanie uczestników do przeprowadzenia, na bazie zdobytej wiedzy i materiałów, podobnych szkoleń dla policjantów „pierwszego kontaktu” służby prewencji z jednostek terenowych Policji, a także dla słuchaczy szkół policyjnych w ramach zajęć pozaprogramowych. Ważną częścią seminarium była również dyskusja na temat propozycji zmian w programie szkolenia podstawowego policjantów w zakresie praw człowieka, etyki zawodowej oraz przeciwdziałania i zwalczania „przestępstw z nienawiści”.

Należy również wskazać, że w strukturze obecnego Rządu funkcjonuje Pełnomocnik ds. Równego Traktowania. Trwają też prace nad projektem rządowym ustawy w sprawie wdrożenia niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania.

Odnosząc się natomiast do kwestii znajomości języka obcego wśród policjantów uprzejmie informuję, że z przeprowadzanych regularnie wśród słuchaczy kursów podstawowych badań diagnostycznych wynika, że około 70% badanych słuchaczy wykazuje podstawową znajomość języka angielskiego (odpowiadającą poziomowi A1 i A2 w europejskiej skali CEF), a około 20% – znajomością w stopniu niższym średnio zaawansowanym i wyższym średnio zaawansowanym (poziom B1 i B2 w skali CEF). Zaledwie 10% deklaruje całkowity brak znajomości języka angielskiego, przy czym większość posługuje się językiem niemieckim, francuskim, rosyjskim bądź innym językiem europejskim.

Jednocześnie informuję, że doskonalenie umiejętności językowych funkcjonariuszy Policji odbywa się w formie kursów specjalistycznych na poziomach niższym średnio zaawansowanym i wyższym średnio zaawansowanym, prowadzonych w oparciu o programy szkolenia zgodne z wymogami dokumentu Rady Europy *Common European Framework of Reference for Languages (CEF)*.

2 powołaniem
MINISTER
SPRAW WNETRZNI I ADMINISTRACJI
z up. ADAM NAPACZKI
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
BMP-0724-11824a(1)/08/JD